

2005 Bütçesi

Prof. Dr. İzzettin Önder
İstanbul Üniv. İktisat Fakültesi

Özet

2005 Yılı bütçesinin iki önemli özelliği vardır. Bunlarda ilki bu bütçenin yıllık esasa göre düzenlenen son bütçe olmasıdır. Bundan sonra üçer yıllık bütçeler hazırlanacaktır. Bütçenin ikinci özelliği ise YTL'ye geçişin ilk bütçesi olmasıdır. Bütçede milli gelirin net %5 artacağı ve enflasyon oranının %8'de kalacağı öngörülmüştür. Bütçenin bir başka özelliği, kamu gelirleri artırılmadan yatırıma çalışılan faiz dışı fazlanın reel kamu hizmetlerinin ve kamu çalışanlarının özlük hakları üzerinde baskılara neden olma ihtimalinin mevcudiyetidir. Bütçe borç ödeme bütçesi görünümündedir.

Anahtar sözcükler: Bütçe, 2005 Bütçesi, faiz dışı fazla, borç ödemeleri

Abstract (The 2005 Budget)

The Budget for the Year 2005 has two important properties. The first one is, it being the last budget prepared on a yearly base. From now on budgets will be prepared on a three year basis. The second property of the budget is that it is the first budget of converting into the YTL (NTL). In the budget, it is foreseen that the national Income will increase by net of 25 % and inflation rate will stay at 8 %. Another property of the budget is the presence of the probability of the pressures; as a result of the excess of interest which is sought to be deposited before increasing public revenues; on the property rights of real public services and public workers/laborers. The budget is at the appearance of a debt payment budget.

Key Words: Budget, 2005 Budget, excess over interest, debt payments.

Her ne kadar bütçe tanımı, hükümetlerin bir yıllık icraat programının mâli cetveli olarak tanımlansa da, yıllar itibariyle hükümetlerin değişmesine rağmen bütçelerin yapılarında önemli değişikliklerin görülmemesi, bütçelere ekonomik alt-yapının ve sosyo-ekonomik koşulların hakim olduğunu ortaya koymaktadır. Son yıllar bütçelerinde çok açık olarak beliren bu çizgi, bütçelerin oluşumunda ekonominin başat konumda olduğunu ve siyasal erkin ikinci plânda kaldığını açıkça gözler önüne sermektedir. Bu durumu gizlemeye ve perdelemeye yönelik hükümet çabaları ise, Bütçe Gerekçesi olarak Meclis'e sunulan metinlerdeki tutarsız ifadelerde yansımaktadır. Örneğin, 2005 Mâli Yılı Bütçe Gerekçesi'nde yer alan şu ifade, makro politikalarda amaç ve araç ilişkisinin çatışmasını

açık biçimde ortaya koymaktadır: "2005 yılı bütçe ödenekleri, uygulanan ekonomik programın ilke ve hedeflerine uygun olarak, kamu kesimi açıkları ve enflasyonun düşürülmesine, etkin bir bütçe politikası yoluyla ekonominin dinamizminin artırılmasına ve reel ekonomideki canlanmanın sürdürülmesine katkıda bulunmak üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet ödenekleri de dikkate alınarak tahsis edilmiş ve aşağıdaki belirtilen spesifik hedeflerin gerçekleştirilmesini sağlayacak şekilde belirlenmiştir." Kendi içinde çelişkili olan bu kısa ifade, metnin ileriki bölümlerinde yer alan, bütçe politikası ile, hem enflasyonun düşürülmesi, hem de reel ekonominin canlandırılmasının amaçları ile de çatışmalıdır. Nitekim, metnin daha ileriki bölümlerinde de, konsolide bütçenin milli

gelir içindeki payının küçültülmesinin ve mâli disiplinin sürdürülerek, milli gelirin % 6,5 dolayında faiz dışı fazla verilmesinin hedeflendiği belirtilmiştir. Bütçenin milli gelirdeki payının küçültülmesi, küçülen bu pay içinde büyük bölümün faiz ödemesine gitmesi, bu arada da ekonominin canlandırılması ve enflasyonun denetlenmesi gibi çelişkili hedeflerin bir arada nasıl tutturulacağı kuşkuludur.

Ekonomik alt-yapıda bir değişiklik yaşanmadan bütçelerin temel niteliklerinin değişmeyeceği ortada olmakla beraber, 2005 Bütçesi, 2005 yılına özgü iki önemli özelliği barındıran bir tür geçiş bütçesi niteliğindedir. 2005 Bütçesi'nin birinci ay rıcı özelliği yıllık esasa göre hazırlanan son bütçe olmasıdır. IMF telkinlerine uyularak 2006 yılından itibaren üçer yıllık bütçeler yapılacaktır. Yıllık bütçe esasından üçer yıllık bütçe esasına geçilmesinin bir nedeni, IMF programının her yıl kamuoyu önünde tartışılmasını engellemek ve saptanan baskılama politikasının bir kere tartışıldıktan sonra üç yıl boyunca yürürlükte kalmasını sağlamak olabilir. Böyle bir uygulama, seçim dönemlerinde siyasal erki popülizmden uzak tutmak amacıyla IMF'ye olduğu kadar, IMF'yi kalkan yapıp halkı baskı altına alacak olan siyasal kadroya da uyar. Böylece iş çevreleri de, uzun dönemli bir baskılama politikasına bağlı olarak ileriye daha net görebileceklerini ve plânlarını ona göre yapabileceklerini ileri sürebilirler. Üç yıllık bütçe sistemine geçilmesinin diğer bir nedeni ise, bütçe kalemlerinin belirlenmesinde kullanılan zımnî deflâtörü üç yıl için düşük oranda saptayarak, enflasyonu tetiklemede önemli gücü olan kamu kesimini devamlı baskı altında tutup, enflasyon üzerindeki denetimi sürdürmek olabilir. Aslında beş yıllık plânlarla ekonomi planları göre bütçe yapıldığına göre, üç yıllık bütçeye geçmenin fazla bir mantığı olmasa gerek!

2005 Bütçesi'nin ikinci özelliği ise, yeni para birimine (Yeni Türk Lirası) geçişin ilk yıl bütçesi olmasıdır. Yeni para birimine geçiş operasyonları, enflasyon kesinlikle denetlenmiş ve belirli bir süre istikrarlı dönem yaşanmış olduktan sonra, yâni

enflasyonun kesinlikle halledilmiş olduğu anlaşıldıktan sonra devreye sokulur. Oysa, 2004 yılı sonunda enflasyon hâlâ iki hanelidir. Gelecek yıl için enflasyon tahmini % 8 olmakla beraber, bir yandan petrol şokları, diğer yandan da geciktirilmiş taleplerdeki olası yükseliş, gelecek yıl içinde de enflasyonun iki haneli düzeyini koruyacağı olasılığını düşündürebilir. Bu olumsuz beklentilere rağmen YTL'ye geçiş, enflasyon beklentisini kırmak için, IMF talepleri doğrultusunda geliştirilen bir önlem gibi gözükmektedir!

2005 Bütçesi değerlerine baktığımızda, ekonomide işlerin yolunda gittiği görüntüsü alınmaktadır. 2005 Bütçesi içinde faiz ödemeleri hem mutlak değer, hem bütçe içindeki pay, hem de milli gelirdeki oran olarak geriletilmiştir. 2004 Bütçesi içinde 66,5 katrilyon TL değeri ile toplam harcamalarda % 44 oranında yer işgal eden faiz ödemeleri, 2005 Bütçesi içinde 58 katrilyon TL değeri ile sadece % 37 oranında bir oranı yansıtmaktadır. Faiz haddinin gerilemesine bağlı olarak oluşan bu gelişmenin ilk bakışta bütçeyi görece rahatlattığı düşünülebilir. Nitekim, 2005 yılı için öngörülen bütçe açığı, geçen yıla göre değer olarak da, milli gelir içinde oran olarak da geriletilmiştir. 2004 ve 2005 bütçelerinde açık seyri şöyledir: 2004 yılındaki 46,4 katrilyon TL'lik açığın bütçe büyüklüğüne oranı % 29,7, milli gelire oranı % 11'dir, 2005 yılındaki 29,2 katrilyon TL'lik açığın bütçe büyüklüğüne oranı % 18,7, milli gelire oranı ise % 6,5'dur. Salt bu göstergelerin tekil olarak olumlu gelişmeler olduğu kuşkusuzdur.

2005 Bütçesi ile ilgili olumlu olan bu gelişmelerin yanında, diğer veriler ve gelişmeler şöyledir. Milli gelirin net % 5 artacağı ve enflasyon oranının da % 8 olacağı öngörüsü koşuluyla, 2005 yılında nominal milli gelirin % 13,5 dolayında artması beklenir. Buna karşın, bütçe büyüklüğünde sadece % 4'lük bir artış öngörülerek, 2004 Bütçesi milli gelirin % 36'sını oluştururken, 2005 Bütçesi milli gelirin % 32'sine çekilmiş bulunmaktadır. Yâni, bütçenin ekonomi içindeki payı küçültülmüştür. Yoksulluğun derinleştiği, işsizliğin yükseldiği ve temel alt-yapı yatırımların çöktüğü bir eko-

nomide, ekonominin gelişmesi açısından olduğu kadar, bizzat siyasal kadronun kendi kaderi açısından da siyasal erkin böyle bir tercihi olamaz.

2005 Bütçesinde faiz tutarının küçülüyor olması önemli ve sevindiricidir. Ancak, bu noktada iki konu gözden kaçmak-

Vergilerden artırılan faiz-dışı fazlanın tüm faiz yükünü karşılayamaması halen borçların artmakta olduğunu göstermektedir. 2005 Bütçesi'nde faiz ödemelerinin faiz-dışı fazla ile karşılanacak bölümü ancak % 54'tür. Bunun anlamı, faiz ödemelerinin % 46'sı kadarı için yeni borç bulmanın gerekli olduğudur

yamaması halen borçların artmakta olduğunu göstermektedir. 2005 Bütçesi'nde faiz ödemelerinin faiz-dışı fazla ile karşılanacak bölümü ancak % 54'tür. Bunun anlamı, faiz ödemelerinin % 46'sı kadarı için yeni borç bulmanın gerekli olduğudur. Vergi gelirlerinin gereği biçimde artırılmaması yanında, faiz yükünde de büyük

azalmalar sağlanamayınca, kaçınılmaz olarak yük kamu emekçilerine ve kamu hizmetlerine binmektedir. Bütçenin milli gelirdeki payının geriletilmesi yanında, faiz giderlerinin gereği biçimde hafifletilememesine rağmen Maliye Bakanı'nın amacının denk bütçe olduğunu ifade etmesi, istikrar ya da mâli disiplin adı altında, emekçilerin ve halkın üzerine ağır yük yıkış politikasına bir süre daha devam edileceğinin göstergesidir. Bütün baskılamalara rağmen 2005 Bütçesi'nin açığı milli gelirin % 6,5 oranına yaklaşmaktadır. Bu oranı, % 3,5 olan Maastricht Kriterleri ölçeğine çekebilmek için, kamu kesiminin daha bir

süre şiddetle bas-kılanması kaçınılmaz görülmektedir.

155,5 katrilyon TL olarak bağlanmış olan 2005 Bütçesinin ve önemli kalemlerinin artış oranları ve milli gelir payları, yirmibeş yıl içinde aşağıdaki gibi bir genel seyir izlemiştir.

Bazı Bütçe Büyüklüklerinin Yirmibeş Yıllık Seyri

	GSMH Payı (%)			Artış 2005/2004(*) (%)
	1981	2004	2005	
Konsolide Bütçe Giderleri Faiz Dışı	18,9	33,6	32,3	9,0
Giderler Personel Giderleri Mal ve Hizmet Alımları Faiz Giderleri Cari Transferler Sermaye Giderleri (Yatırımlar) Sermaye Transferleri	18,7	19,8	20,6	17,8
	5,0	6,9	6,7	10,8
	2,9	3,0	3,8
	0,9	13,8	11,7	-33,2
	6,6	6,8	29,5
(*)İlgili Yıllar Bütçe Gereççeleri	4,0	1,6	2,1	37,6
2005/2004 artış oranları cari değerler üzerinden hesaplanmıştır.	0,1	0,2	145,3

Milli gelire oranlar olarak bütçe büyüklüklerine baktığımızda, konsolide bütçenin milli gelir içindeki payı yirmibeş yıl boyunca yaklaşık % 71 oranında artmış olmasına karşın, faiz dışı harcamalar sadece % 10,1 oranında, personel giderleri ise % 34 oranında artmış bulunmaktadır. Bu durum, son yılların hemen tüm bütçelerinin tipik karakteri olan, şişen bütçe içinde daralan hizmet harcamaları ve personel giderleri patolojisini yansıtmaktadır. Bütçe

büyürken hizmetlerin büyümemesi, toplumun, nicel ve nitel olarak hizmetlerden gerekli yararı sağlayamamalarına karşın, büyüyen bütçeye örtülü finansman sağladıklarını göstermektedir. Bu yönü ile bütçe, tüm toplumun ekonomik ve sosyal alt-yapısını eritirken, harcama ve vergi sistemlerine bağlı olarak da, dar ve orta gelir grubu üzerine ağır yük yıkarken, sermaye kesimini rahatlatmış olmaktadır. Carî transferler, sermaye giderleri ve

sermaye transferlerindeki yüksek artış katsayıları, başlangıç değerlerinin (2004 yılı değerleri) düşük olmasından kaynaklanmaktadır.

2005 Bütçesinde bütçe gelirleri 126,3 katrilyon olarak saptanmış bulunmaktadır. Bu miktar, 2004 gerçekleşme tahminine göre % 16,3 artışı ifade eder. Gelir gider arasındaki açık 29,1 katrilyon TL olarak

verilmiştir. Buna göre, 2005 yılında bütçe açığı 2004 gerçekleşme tahminine göre % 14,3 oranında azalmış olacaktır. Buna karşın faiz-dışı fazla ise 24,1 katrilyon TL ile 2004 gerçekleşme tahminine göre % 13,3 artış göstermektedir. Bütçe gelirlerindeki büyüme oranı bütçenin büyüme oranının üzerinde olduğundan bütçe açığı küçük olarak öngörülmüş bulunmaktadır.

**Başlıca Gelir Kalemlerinin gelişme Seyri
(Seçilmiş Yıllarda Milli Gelir Oranı)**

Gelir Kalemleri	1981 Yılı	2004 Tahsilatı	2005 Tahmini	Artış Yüzdesi 2005/2004
Genel Bütçe Gel.	17,00	28,09	28,48	15,8
Vergi Gelirleri	14,14	23,80	24,74	18,4
Gelir Üzerinden Vrg.	8,75	6,70	6,23	5,5
Mal ve Hizm. Vrg.	3,88	11,90	10,39	25,4
Dış Tic. Vrg.	1,38	4,04	4,22	21,4

(*) İlgili Yıllar Bütçe Gerçekleri, 2005/2004 Artış Yüzdeleri, yıllar itibariyle carî değerler üzerinden verilmiştir.

Bütçenin gelir bölümünün incelenmesi de, bu kalemlerde aşırı tahminler olduğunu ortaya koymaktadır. Vergi gelirlerinin % 18,4 oranında artacağı tahmini gerçekçi görülmemektedir. Milli gelir nominal olarak % 13 dolaylarında artarken vergi gelirlerinin % 18,4 oranında artması, vergilerin gelir elâstikliğinin 1,4 gibi yüksek bir

altına alındığı bir dönemde vergi gelirlerinde 1,4 gibi bir katsayı ile artış beklemek gerçekçi değildir. Hele de, talebin baskılandığı bir dönemde dolaylı vergilerde böylesi yüksek bir sıçrayış öngörülemez. ÖTV artışı gibi, dolaylı vergilerde artışa gidildiğinde ise, ya talep artışı olmaz (vergiden kaçınma), ya da kayıt dışı alanlar genişleyebilir (vergi kaçırma).

Vergiler alanında başka bir sorun da, yukarıdaki tabloda da izlenebildiği gibi, vergi yükünün ağırlıklı olarak dolaylı vergilere masıdır. çelerinde şan bir vergiler maktadır.

mektedir. 2004 yılı için vergilerin gelir elâstiklik katsayısı 1,0 olarak hesaplanmaktadır. Elâstiklik

katsayısı ile ilgili aynı yüksek tahmin, 1,3 katsayısı ile konsolide bütçe gelirleri için de geçerlidir. Bütçe gelirlerinin yüksek olarak tahmin edilmesi, yıl sonu itibariyle bütçe açığının öngörülen değerden daha yüksek olarak gerçekleşme olasılığını güçlendirmektedir. Bu yorumlarla, bütçenin hazırlanmasında "Samimiyet İlkesi"ne uyulmadığı sonucuna ulaşılır. Yüksek enflasyonun baskılandığı ve talebin denetim

2005 Bütçesinde bütçe gelirleri 126,3 katrilyon olarak saptanmış bulunmaktadır. Bu miktar, 2004 gerçekleşme tahminine göre % 16,3 artışı ifade eder. Gelir gider arasındaki açık 29,1 katrilyon TL olarak verilmiştir. Buna göre, 2005 yılında bütçe açığı 2004 gerçekleşme tahminine göre % 14,3 oranında azalmış olacaktır

kaydırılıyor ol-Son yıllar büt-giderek ağırla-şekilde dolaylı ağırlık kaz an-Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergisi gelirlerinin toplam vergi gelirleri içindeki payı giderek yükselmekte, 2005 Bütçesi'nde ise dolaylı vergilerin vergi sistemindeki genel ağırlığı % 74 dolayına gelmiş bulunmaktadır. Genellikle dolaysız vergilerin adil, dolaylı vergilerin adaletsiz olduğu ifade edilmekle beraber bu iddia ancak söz konusu vergilerin gereği biçimde uygulandıkları koşulda geçerlidir. Dolaysız vergile-

rimiz, bir yandan kayıt dışı faaliyetlerin yaygın olması, diğer yandan da vergi istisna ve muafiyetlerinin yaygın olduğu durumlarda adaletli sayılamaz. Örneğin, Türkiye'de kamu kâğıtları üzerinden sağlanan faiz gelirleri stopaja tâbi olup, belirli bir miktara kadar beyana dahî tabi olmazken, asgarî ücret üzerinde Avrupa ülkelerinin en ağır vergi yükü bulunmaktadır. Diğer taraftan, bazı dayanıklı tüketim malları ya da taşıt araçları üzerinden alınan vergilerin adaletsiz olduğundan söz edilemez.

Salt dolaylı ve dolaysız ayırımı, vergi sisteminin adalet derecesini saptamak için yeterli değildir. Bu konuda kesin bir yargıya gidebilmek için her bir vergiye ve

onun uygulanış biçimine bakmak gerekmektedir. Yükselen carî açık ve adaletsiz gelir dağılımının tetiklediği lüks ithal mallar üzerine salınan ÖTV'nin yükseltilmesi ise adaletli bir uygulama olarak görülmelidir. İç piyasada dövizin baskılı fiyatı, dövizin kullanım değeri ile ekonomiye gerçek maliyeti arasındaki farkın açılmasına neden olmaktadır. Kamulaştırılması gereken böyle bir fark nedeniyle, döviz lüks ihtiyaçlar için değil, yatırım gibi gerçek ihtiyaçlar için kullanılmalıdır.

Aşağıdaki tabloda da faiz ödemeleri dışında reel harcamalarda kullanılan vergi paylarının milli gelire oranı izlenebilmektedir.

Faiz-Dışı Vergilerin Milli Gelire Oranı (%)

	1981	2004	2005
Vergi Gelirleri/Milli Gelir	14,14	23,80	24,74
Faiz Ödemeleri/ Milli Gelir	0,90	13,80	11,70
Fark/Milli Gelir	13,24	10,00	13,04
Faiz/ Vergi	6,00	58,50	48,00
Vergi-Faiz/Vergi	96,00	42,00	52,00

Tabloda görüldüğü üzere, vergi gelirlerinin reel kamu harcamalarına tahsis edilen bölümü, 1981'deki % 96 oranından çok gerilemiş ve 2005 yılı olumlu tahmininde dahî ancak % 52 oranına yükseltilebilmiştir. Tabiatıyla, bu durum sadece son yıllar icraatının değil, 1984 vergi değişikliklerinden kaynaklanan vergi gelirlerinin geriletmesinin ve oluşan kamu açıklarının getirdiği faiz yükünün birikimli sonucudur.

2005 Bütçesi farklı çevrelerden gelen iki ayrı tepki ile karşılaştı. Birincisi, sermaye çevrelerinden gelen tepki idi. Sermaye çevrelerinden gelen tepki, beklendiği üzere, IMF programının sürdürüldüğü, malî disiplinin korunduğu ve istikrarın korunmaya çalışıldığı gibi ifadelerle, hükümete övgüler içeren olumlu bir içeriğe sahip idi. Bu çevreler kendi açılarından belki de haklı idi. Çünkü, bütçede vergi yüklerinin hafifletileceği, vergi yükünün dolaylı vergilere kaydırılacağı gibi görüşler vardır.

Bütçeye ikinci tepki bu politikalar altında ezilenlerden gelmesi ve bu tepkinin birinciye göre çok daha şiddetli olması

gerekirken, maalesef, bütçeden yararlanmayı bir tarafa bırakalım, bütçenin altında ezilen bu kesimler bütçeye ve hükümete gereği biçimde tepki koyamadılar. Hatta bu kesimde tüm IMF politikalarını ve onun uzantısı olan bütçeyi bir tür kabullenme görüşü dahî hakim idi.

Bu bütçe hiç de sürpriz değildir. Sermayenin yönlendirdiği küreselleşme olgusu, tüm ülkelerde devletleri ve kamusal hizmet alanlarını daraltırken, 2000 yılından beri uygulanmakta olan IMF politikaları da Türkiye'yi bu yönde şekillendirirken, milli gelir içinde bütçenin büyümesini, reel harcamaların nicel ve nitel olarak gelişmesini beklemek bir hayaldir. Kamu kesiminin küçültülmesi IMF'nin isteği idi. Buna uygun olarak bütçenin milli gelir içindeki payı geçen yıla göre de küçültülmüştür. Özelleştirmeler de IMF'nin emri idi. Özelleştirmelere de hız verilmektedir. Telekom'un % 55 hissesinin hem de blok satışa sunulması Bakanlar Kurulu kararına bağlanmış durumdadır. Vergilerin hafifletilmesi isteği ise, TUSİAD'ın ve sermaye çevrelerinin idi.

Bütçede vergilere dair, bu isteklere paralel Önemli ipuçları bulunmaktadır.

Bu bütçe, sermayeye hizmet sunan, kamusal kaynakların yarısına yakın bölümünü faiz olarak sermaye kesimine aktaran, gelirlerinin büyük bölümünü ise emekçi kesimden ve yoksul halktan almaya yönelik, sosyal adalet görüşünden uzak olan siyasal erkin zihniyet ve eylemini yansıtan bir göstergedir. Bu bütçe bir istihdam bütçesi değildir. Bu bütçe bir hizmet bütçesi de değildir. Gereksinimlerini piyasadan karşılayamayan, kamu hizmetlerinden yararlanma durumunda olan dar ve orta gelir gruplarına giden kamu hiz-

2005 yılında 11 Milyar dolar anapara, 4,5 milyar dolar da faiz olmak üzere, toplam olarak bütçeden dövizle ödenecek dış borç miktarı 15,5 milyar dolara baliğ olmaktadır

2005 Bütçesi'nin gelir kalemlerinin şişirilmiş olması, dönem sonu itibariyle bütçe açığı tahmininin aşılması olasılığını artırmaktadır. 2005 yılında 11 Milyar dolar anapara, 4,5 milyar dolar da faiz olmak üzere, toplam olarak bütçeden dövizle ödenecek dış borç miktarı 15,5 milyar dolara baliğ olmaktadır. Diğer taraftan, Avrupa Birliği'ne giriş projeleri bağlamında tarım desteklerinin yoğunlaşması da söz konusu olacaktır. Petrol fiyatlarındaki artış yanında, doların değerinin ve ABD'de faiz haddinin değişmesinin de 2005 Bütçesi üzerinde tahminlerden saptırıcı etkiler oluşturabileceği olasıdır.

Bu hali ile 2005 Bütçesi, IMF ekonomik rotasını izlemektedir. Bu rota, belki kredi bulmada biraz avantaj sağlıyor olduğundan, sermayenin işine gelebilir, ama uzun dönemde bizzat IMF'ye yaramaz. Çünkü IMF; bu programla borçların bir bölümünü tahsil edebilir ve kısa dönemde de ekonomiyi rayına oturttuğu izlenimi yaratabilir,

ama uzun dönemde ekonominin çöküşü toplumun olduğu kadar, IMF'nin prestiji için de olumsuz olur. Bu bütçe enflasyonu baskılar ama önleyemez. Kronik enflasyonun üst dilimleri talep enflasyonu niteliğinde olduğu için, sosyal sorunlar yaratıyor olabildiği halde, görece kolay baskılanabilir. Ama enflasyonun alt bölümleri maliyet enflasyonu şeklinde karşımıza çıktığından, ekonomide genel verimlilik yükseltilmeden, talep enflasyonu kadar rahat getirilemez. Dövizin aşırı baskılanması politikasıyla, ekonomiye ucuz dış girdi sağlarken, enflasyon denetleniyor görüntüsü altında, bazı sektörler çökertilmektedir. Ne talep baskılaması ile yaratılan işsizlik, ne de döviz baskılaması sonucu oluşan

mevzi çöküntüler pahasına enflasyonun denetlenmesi kabul edilebilir uygun bir politikadır. Bütçe, maalesef, böyle bir politika ürünüdür. Kamu hizmetlerinin ve kamu yatırımlarının çökertilmesi, genel ekonomik altyapının eritilmesine ve verimsizliğe neden olmaktadır.

2005 Bütçesi, işsizliğe de ciddi çare olamaz. Giderek yükselen işsizliğin çözümünü Özel kesimin insafına terk etmek, her firmanın bir fazla işçi alarak, işsizliğin sorununu çözmeye çalışmak doğru değildir.

Kopenhag Kriterleri ve insan hakları gibi kavramlar, kâğıt üzerine yazılabilir, hatta yasalara da girebilir, ama bu ekonomik program ve onun aracı niteliğindeki bütçe çerçevesinde reel yaşam alanı bulamaz. Zira son yıllar bütçeleri gibi bu bütçe de ekonomik altyapıyı güçlendirici ve genel verimliliği yükseltici bir işlevle donatılmadığı gibi, toplumsal ve sosyal sorunları da tümüyle dışlayan bir yapıdadır.

Kaynaklar

1981, 2004 ve 2005 Yılları Bütçe Gerekçeleri.
Maliye Bakanlığı 1981 bütçe gerçekleştirme verileri.
Maliye Bakanlığı 2004 bütçe gerçekleştirme verileri.